

Ringen (1958)

En sommermorgen for halvandet hundrede år siden gik en ung godsejer og hans kone ud at spadserere på deres jord.

De havde været mand og kone en uge. Det havde ikke været
10 let for dem at få hinanden, for hendes familie var højere i rang, og rigere, end hans. Men de to unge – som nu var treogtyve og nitten år gamle – havde elsket hinanden fra barndommen og havde været standhaftige i deres kærlighed, – tilsidst havde hendes adels- og pengestolte forældre måttet give efter.

15 De nygifte var over al beskrivelse lykkelige. Nu var det slut med de korte, stjålne møder og de små tårevædede ind- og uds muglede billetter. Nu var de eet for Gud og mennesker, åbenlyst for hele verden kunne de spadserere arm i arm, og køre ud i samme vogn, og de skulle spadserere og køre således til deres dages ende.
20 Deres fjerne, uopnåelige paradis var nedsteget til jorden og havde – sælsomt og henrykkende – vist sig at være fyldt med alle hverdagens små foreteelser: med leg og gækkeri, med morgenkaffe og aftente, med heste og hunde, med svingende hølæs og tordenbyger og regnbuer.

25 Konrad, den unge ægtemand, havde højtideligt lovet sig selv, at fra nu af ingen sten skulle findes, og ingen skygge falde, på hans elskedes vej. Lovise, den unge kone – som hendes venner kaldte Lise – følte med sig selv at hun for første gang i sit liv var fri som fuglen i luften, fordi hun fra nu af aldrig kunne tænkes
30 at have nogen hemmelighed for sin mand.

De landlige, enkle forhold i Lises ny liv på gården fortryllede og henrykte hende fra dag til dag. Hun måtte mange gange om dagen standse på sin gang i huset og le ved tanken på sin mands bekymring for, at den tilværelse han kunne byde hende ikke ret
35 skulle være hende værdig. Det var ikke længe siden at hun havde leget med dukker –, når hun nu selv børstede sit smukke hår, ordnede sit linnedskab og satte sine blomster i vand, var hun med eet kommet tilbage til sin barndoms lykkelige verden: man udførte alting med dyb, gravitetisk alvor og højtidelig omhu, – og hele
40 tiden var man ganske klar over, at man legede.

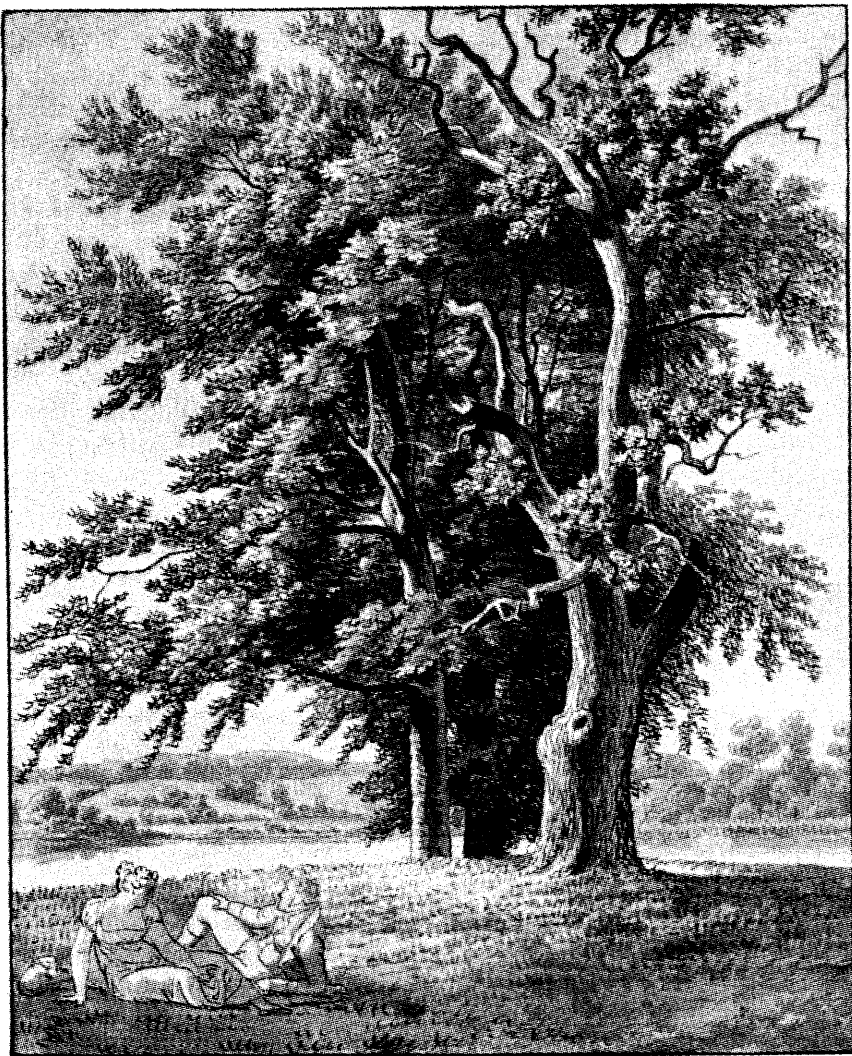
Det var en dejlig junimorgen. Lette hvide lammeskyer svævede højt på himlen, og luften var fyldt med frisk, sød duft. Lise havde en hvid, klar kjole på, og en stor italiensk stråhat med lyseblå bånd. Hun og hendes mand fulgte en romantisk slynget vej gennem
5 haven og parken, den blev til en sti der førte over engen, mellem grupper af store træer, over en bæk og langs en lille skov, ud til fårefoldene. Konrad havde sat sig for idag at vise Lise sine får. Derfor havde hun også for een gangs skyld ladet sin lille hvide hund, Bijou, blive hjemme, for den ville bjæffe ad lammene og måske komme i klammeri med hyrdehundene. Fårene på gården
10 var Konrads særlige stolthed, han havde studeret fåreavl i Mecklenburg og England, og havde indført Cotswold-væddere og tyske væddere for at forbedre sin bestand. Mens de spadserede, udviklede han sagens store muligheder og mange vanskeligheder for sin kone.
15 Hun gik ved siden af ham og hørte opmærksomt efter. Hun tænkte: "Hvor forstandig og lærd han dog er! Hvor han dog ved besked med mange ting." Og på samme tid: "Hvor er han dog en dreng, en lillebitte dreng – han med sine får! Jeg er hundrede år ældre end han."

20 Men da de nåede fårefolden, kom den gamle tyske schæfer Matthias dem i møde med bedrøvelige nyheder. To af de tyske lam var døde, og tre andre var syge. Lise forstod, at begivenhederne gik hendes mand nær til hjerte, mens han hørte på og udspurgte den gamle mand stod hun tavs, og trykkede kun blidt hans arm.
25 To drenge blev sendt afsted for at hente de syge lam i fårehuset. Mens herren og hyrden på gården ventede på dem, gennemgik de sammen alle sagens enkeltheder.

Det tog lang tid. Lise begyndte at se sig om og at tænke på andre ting. To gange fik hendes egne tanker hende til at rødme,
30 langsomt og lykkeligt, som en rose, så sank det fine, dybe skær igen tilbage fra hendes ansigt, – og de to mænd talte stadig om får.

Lidt efter fangede noget i deres samtale hendes opmærksomhed. De var kommet ind på at tale om en fåretyv.

35 Den tyv, som de nævnede, var mange gange i de sidste måneder som en ulv brudt ind i egnens fårefolde, havde dræbt og røvet som en ulv og havde sneget sig bort som en ulv uden at efterlade sig noget spor. Nu for tre nætter siden havde en nabogårds hyrde og hans søn grebet ham på fersk gerning, da havde røveren dræbt manden, havde slået drengen bevidstløs og var selv sluppet bort.
40

Øen ved Valsøllille. Tegning af C. W. Eckersberg, 1810.

Der var blevet sendt folk ud til alle sider for at tage ham, men ingen havde set ham.

Lise ville nu gerne høre mere af den uhyggelige historie, og for at glæde hende fortalte gamle Matthias den en gang til.

5 Der måtte have stået et voldsomt slagsmål i fårehuset, på flere steder var lergulvet derinde gennemtrukket af blod. I håndgemængten havde fåretyven fået den ene arm brækket, alligevel var han entret over en høj indhegning, med et lam på ryggen. Mathias sluttede sin beretning, spyttede, og svor på, at han, hvis han
10 kunne komme til det, gladelig ville klynge morderen op med disse sine egne hænder. Lise nikkede alvorligt og anerkendende til ham. Hun havde hele tiden måttet tænke på ulven i historien om den lille rødhætte, og hun havde følt små velbehagelige kuldegysninger løbe sig ned ad ryggen derved.

15 Konrad tænkte på sine egne lam, og på den fare som kunne true også dem. Men han var idag så lykkelig, at han ikke ret kunne ønske ondt over noget menneske i verden. Midt i den højtidelige tavshed, som fulgte på Matthias' fortælling, udbrød han uvilkaarligt: "Stakkels djævel!"

20 Lise vendte sig imod ham med store øjne. "Hvad er det dog, du siger?" sagde hun harmfuld. "Hvor kan du have medlidenhed med det frygtelige menneske? Ja, så havde Grandmama da virkelig ret, når hun sagde, at du var fritænker eller frimurer, hvad det nu var, og en fare for samfundet!" Erindringen om Grandmama
25 – og om svundne trængsler i det hele taget – tog igen hendes tanke fangen, så at hun glemte det blodige drama hun havde hørt om.

Drengene kom tilbage med lammene, og de to mænd gav sig til omhyggeligt at undersøge dem. De løftede dem op og prøvede
30 at få dem til at stå på benene, de befølte dem allevegne og fik de små dyr til at bræge ynkeligt. Lise blev ilde tilmode derved, og hendes mand bemærkede det.

"Gå du hellere hjemefter, min pige," sagde han. "Dette her kommer til at vare lidt endnu. Gå bare ganske langsomt ad stien,
35 så indhenter jeg dig."

Nå – sådan blev hun altså sendt hjem af en utålmodig ægtemand, for hvem hans får betød mere end hans kone. Hvis noget i hele verden kunne være mere overraskende, og dejligere, end at blive
40 slæbt ud af den samme ægtemand for at se på hans får, så var det dette. Hun tog sin store hat af, lod den dale ned på græsset,

og gav ham besked på at være den hjem for hende, for hun ville mærke luften på sit ansigt og i sit hår. Så gav hun sig på vej hjemad, ganske langsomt, som han havde befalet hende det, for hun ville være ham lydige i alting.

5 Mens hun gik, blev hun mere og mere fyldt af den store lykke at være alene, ganske alene, endogså uden Bijou. Hun kunne ikke huske at hun nogensinde før havde gået en tur ganske alene. Landskabet omkring hende var lysende stille, ligesom fuldt af forjættelse, og det var hendes. Selv svalerne, som krydsede højt
10 oppe i luften, var hendes. For de var hans, og han var hendes.

Hun gik ad den bugtede sti langs krattet, og efter en stunds forløb var hun skjult for mændene ved fårehuset. Hvad kunne vel nu, tænkte hun, være dejligere end at gå ad den grønne sti, langsomt, langsomt, og lade ham indhente hende der? Jo, tænkte
15 hun straks efter, det ville være dejligere endnu at vige af fra stien ind i skoven og blive borte der – være forsvundet fra jordens overflade, når han om et øjeblik, endelig engang træt af at tale om får, med hjertet fuldt af længsel efter hende, kom ilende ad stien.

20 En tanke slog ned i hende, hun stod stille for at overveje den. For et par dage siden var hendes mand redet ud for at se til høsten, men hun selv havde været træt, og havde ikke brudt sig om at være med ham. Hun var da i Bijou's selskab gået ud på må og få for at tage sit nye rige i øjesyn. Bijou var sprunget
25 foran hende og havde snuset om alle vegne, den havde bjæffet og vendt sig mod hende og fået hende med sig ind i netop denne samme skov. Idet hun forsigtigt havde banet sig vej gennem krattet, var hun med eet kommet til en lysning midt inde i det, en ganske lille åben plads, som en alkove med gyldengrønne omhæng. Hun
30 havde pludselig følt, at hun her var lige i hjertet af sit kongerige, hun var blevet så lykkeligt bevæget derved. Ak, mon hun kunne finde det hellige, hemmelighedsfulde sted igen? Hvis hun fandt det, ville hun stå ganske stille derinde, skjult for hele verden. Konrad ville se sig om til alle sider efter hende, han ville ikke
35 kunne få i sit hoved, hvor hun vel var blevet af. I et eneste kort øjeblik, inden hun råbte hans navn til ham, ville han klart forstå, hvilket øde, hvilket frygteligt, forladt sted hele verdensrummet ville være, når hun ikke var i det. Hun så eftertænksomt hen langs skovbrynet for at genfinde indgangen til helligdommen,
40 så gik hun ind i skoven.

Hun passede nøje på ikke at gøre den ringeste støj, og gik uendelig forsigtigt frem, skridt for skridt. En kvist hang fast i garneringen på hendes hvide kjole, hun gjorde sig langsomt fri og tog sig i agt for ikke at knække den. En gren greb i hendes
5 lange, gyldne lokker, hun stod stille, løftede armene og løste den varsomt ud.

Lidt længere ind i skoven blev jordbunden blød og fugtig, hendes lette fodtrin blev her ganske lydløse. Med den ene hånd pressede hun sit lille lommeværkløse til sine læber, ligesom for at betone
10 sin vandrings hemmelighedsfuldhed.

Hun fandt frem til det sted, hun søgte, og bøjede sig for at skille det tætte løv ad og åbne døren til sit grønne skovkammer. Ved denne bevægelse kom hun til at træde i sømmen på sin kjole, og bukkede sig for at få den løs. Da hun igen så op,
15 så hun lige ind i ansigtet på en mand, som allerede var inde i skjulestedet.

Han stod ret op og ned, to skridt fra hende. Han måtte have holdt øje med hende idet hun, gennem krattet, var kommet lige imod ham.

20 Hun omfattede ham, fra isse til fod, i et eneste blik. Han var frygtelig at se på. Hans ansigt var sønderflået og flænget, hans hænder var mørke af jord og blod. Han var klædt i pjalter, barfodet, og med klude vundet opad de bare ben. Hans venstre arm hang slapt ned langs hans side, den højre lige foran ham,
25 og dens hånd var knyttet omkring skaftet på en lang, bar kniv. Han var på hendes egen alder. Drengen og den unge kvinde stirrede på hinanden.

Dette møde i skoven forløb, fra først til sidst, fuldkommen stumt, uden et ord. Hvad der foregik under det kunne kun gengives
30 pantomimisk. For de to optrædende i pantomimen var det tidløst, efter klokkeslet tog det 4 minutter.

Hun havde aldrig i sit liv været i fare. Hun forsøgte ikke at samle eller veje sin stilling i øjeblikket, eller at forestille sig hvor lang tid det ville tage hende at tilkalde sin mand eller Matthias, som hun i det samme hørte kalde på hundene. Hun tog manden
35 foran sig i øjesyn, sådan som hun ville have taget en pludselig opdukkende skovdæmon i øjesyn: ikke den fare og gru som han kan tænkes at bringe, men selve synet af ham, forvandler verden for det menneske, der møder ham.

40 Endskønt ingen af de to tog øjnene fra den andens ansigt,

opfattede hun, som med en anden sans, at den grønne alkove siden sidst var blevet omdannet til et vildt dyrs hule. Skovbunden var trampet til, her lå sække til et natteleje og afgnavede ben fra et måltid, og her måtte være blevet gjort ild op om natten, for jordbunden var strøet med aske og udbrændt trækul.

Efter en stunds forløb gik det op for hende at den hun stirrede på søgte at opfatte hende ligesom hun ham. Han var i disse øjeblikke ikke længer udelukkende det jagede vilde dyr, een imod alle, endelig indhentet og på spring, – han iagttog. Idet hun forstod dette, så hun sig selv med hans øjne, den hvidklædte skikkelse, der langsomt og lydløst nærmede sig, og som kunne være døden.

Til sidst rørte han sig: Uden at løfte armen drejede han langsomt sit højre håndled, og kniven i sin højre hånd, opefter indtil knivsbladets spids pegede lige imod hendes strube. Bevægelsen var forrykt, ufattelig. Han smilede ikke, idet han foretog den, men hans næsebor og mundvige dirrede. Lidt efter førte han ligeså langsomt hånden tilbage, og pressede kniven ned i skeden ved sit bælte.

Hun havde ikke noget smykke eller nogen kostbarhed på sig udover den vielsesring som hendes mand havde sat på hendes finger, foran altret, for en uge siden. Hun trak den af fingeren og tabte derved sit lommeørklæde på jorden. Hun rakte hånden med ringen imod ham.

Hun bad ikke for, eller tingede om sit liv. Hun var af naturen frygtløs, og den rædsel som hun følte for ham var ikke forbundet med nogen tanke om hvad han kunne gøre hende. Hun befalede, hun besvor ham, ved ringen i sin hånd, om at forsvinde som han var kommet tilsyne, – om at slette en gru ud af hendes liv, så at den aldrig, aldrig havde fandtes deri. I denne stumme gestus havde hendes hvidklædte unge skikkelse samme høje, alvorsfulde myndighed som præstens, der med et helligt symbol bortmæner en ond ånd og nedstøder den fra menneskets verden, til mørket.

Han rakte langsomt sin hånd imod hendes, hans fingerspidser rørte hendes fingerspidser, og hendes fingre skælvede ikke under berøringen. Men han tog ikke ringen. Idet han slap den, faldt den til jorden, som hendes lommeørklæde havde gjort.

Et sekund fulgte begges blikke den. Den rullede et par tommer henimod ham, og blev liggende lige foran hans bare fod. I en næsten umærkelig bevægelse sparkede han den fra sig. Så løftede han øjnene og så hende igen i ansigtet. Således blev de stående,

hun vidste ikke hvor længe. Hun følte at i denne stund skete der noget, alt blev forandret.

Han rakte armen ned og tog hendes lommeørklæde op. Uden at tage øjnene fra hendes ansigt trak han igen kniven ud af skeden, og svøbte det lille lette stykke kammerdug omkring det lange knivsblad. Det var vanskeligt for ham at få det gjort, fordi hans ene arm var brækket. Mens han stræbte med det, blev hans ansigt, under snavset og blodet, hvidere og hvidere, indtil det næsten lyste som fosfor. Idet han famlede ved kniven med begge hænder tvang han den igen ned i skeden. Enten var skeden for stor, og havde aldrig passet til kniven, eller også var bladet tyndslidt, – kniven, med lommeørklædet om sig, gled ind. Endnu i to eller tre sekunder hvilede hans blik på hende, – så løftede han sit ansigt, endnu gennemlyst af den forunderlige fosforglans, og lukkede øjnene.

Det var en afgørelse og en afslutning. I denne ene bevægelse gjorde han hvad hun havde besvoret ham om: han udslettede sig og forsvandt. Hun var fri.

Hun trådte et skridt tilbage, med det blinde, fuldkommen ubevægelige ansigt foran sig. Så bøjede hun sig, som hun havde gjort for at komme ind i skovgrotten, og gled bort ligeså lydløst som hun var kommet.

I skovbrynet stod hun stille, og så sig om efter stien over engen. Hun fik øje på den, og begyndte at gå ad den, hjemefter.

Hendes mand var endnu ikke drejet forbi skovpynten. Nu svingede han rask ad stien, så hende og råbte et muntert hallo til hende. Han indhentede hende hurtigt.

Stien var her så smal, at han måtte holde sig halvt bagved hende, uden at tage hendes arm. Han gav sig til at forklare hende hvad der havde været i vejen med lammene. Hun fortsatte sin gang, et skridt foran ham, og tænkte: "Alt er forbi."

Efter en tid slog det ham at hun var så tavs. Han kom op på siden af hende, så på hende og spugte: "Hvad er der i vejen?"

Hun søgte efter et svar, og sagde, "Jeg har tabt min ring." "Hvilken ring?" spurgte han.

Hun svarede: "Min vielsesring."

Idet hun hørte sin egen stemme udtale ordene, forstod hun hvad de betød.

Hendes vielsesring. – "Med denne ring tager jeg dig til ægte." Med denne ring – sluppet af den ene part og sparket tilside af

den anden – havde hun viet sig selv til noget. Til hvad? Til fattigdommen, fredløsheden, den fuldkomne forladthed. Til hele verdens synd og sorg.

Og hvad Gud har sammenføjet skal mennesker ikke adskille.

5 "Jeg skal skrive efter en anden ring til dig," sagde hendes mand, "du og jeg er jo de samme som på vor bryllupsdag. Den kan nok gøre det ud for den ring, som du har tabt, vi er vel ligefuldt mand og kone for det."

10 Hendes ansigt var så stille at han ikke vidste om hun havde hørt ham eller ikke. Det bevægede ham at hun tog sig tabet af hans ring så nær. Han løftede hendes hånd til sin mund og kyssede den. Den var så kold, det var ikke ganske den hånd han sidst havde kysset. Han standsede for at få hende til at standse med ham, så at han kunne kysse hendes ansigt.

15 "Kan du huske hvor du sidst havde ringen på?" spurgte han, da han havde kysset hende.

"Nej," svarede hun.

"Kan du tænke dig," spurgte han igen, for at vise hende sin deltagelse, "hvor du kan have tabt den?"

20 "Nej," svarede hun, "det kan jeg slet ikke tænke mig."

Villy Sørensen

Romeo og Signe

(1955)

5 Der var en lille pige der hed Signe, og da hun blev større, viste det sig at hun havde en sygdom som øjenlægerne ikke kendte og derfor ikke kunne helbrede. Måske var sygdommen medfødt, 10 måske var den kommet i de første leveår, hverken hendes far eller mor havde rigtig lagt mærke til det, de var altid optaget af at drøfte skilsmisseproblemer, for det var interesse for den slags problemer der havde ført dem sammen. Signe græd meget som barn, men det gør alle børn, først da hun allerede var en 15 stor pige og alligevel græd, sagde hendes mor:

– Du skulle skamme dig i din alder! Du har jo ikke noget at græde for, det var en anden sag hvis du var et skilsmissebarn!

Signe skammede sig og holdt op med at græde, og pludselig 20 kunne hun ikke se noget, hele hendes fortrolige omverden stod stadig omkring hende, men var ingen nytte til.

Øjenlægerne kom for at undersøge hendes øjne, de fejlede ingenting, blot var det dem umuligt at se. Da hendes mor hørte at hendes datter var blevet blind, begyndte hun at græde og sigte 25 at hun var et ulykkeligt menneske, men Signe sad med tomme øjne og smilte skævt med sin mund.

– Er du da slet ikke ked af at du ikke kan se mig? sagde moderen. Men Signe svarede tappert:

– Jeg er for stor til at græde.

Nu skulle hun holde sengen og dryppe øjne hver morgen og 30 aften. Men om dagen når forældrene var fordybet i deres skilsmisseproblemer, stod hun i al hemmelighed op, tog sine pæneste kjoler på og gik ned på gaden, og hver dag netop på den tid da glarmesterdrengen Romeo plejede at køre fløjtende forbi. Romeo måtte jo holde øje med sit glas, og selv om det var gennemsigtigt så 35 han ikke Signe igennem det. Det bedrøvede Signe, for hun var gammel nok til at sørge over den slags ting, og når Romeo kørte forbi med sit glas, syntes hun at hun aldrig havde set så smukt glas før. Thi når Signe var bedrøvet, kom hun let til at græde som da hun var barn, og når hun græd, fik hun tårer i øjnene, 40 og så kunne hun se, men det vidste øjenlægerne ikke.